

hogy a Z And-szerű, vagy "szimbiotikus" csillagok közé kell sorolni. /Ezen elfajult novae-erűknél egy hűvös M4 típusú vörös óriás társul egy 10-30 ezer fokos, kicsi kék, un. Wolf-Rayet csillaggal, és egy pár K^o hőmérsékletű, 250 cs.e.-nyi távolságig terjedő gáztömegbe van mindez ágyazva. Ezt a GCVS első pótkötete már helyre is igazította: a típus tehát: Z And-szerű. /Megfigyelők: Brlás Pál, Dankó János, Fegyverneki Ferenc, Hajdu Attila, Keszthelyi Sándor, Mezősi Csaba, Mohácsi Gyula, Schmidt József, Szentmártoni Béla, Tuboly Vincze, ZajácZ György/.

Keszthelyi Sándor
Uránia, Budapest

. . . .

MEGFIGYELÉSEK

Az 1974. szeptemberi napfoltcsoportról

A foltcsoport 1974.szept.9-én tűnt fel /1.ábra/ és erősen torzítva látszott. Az egész foltot igen fényes fáklyamező vette körül, 15 h 00 m-kor. Szeptember 12-én 15 h 00 m-kor a foltcsoport már jól beljebb jött és változások voltak megfigyelhetők benne.

A folton belül több umbra is látszott. A legnagyobb umbrának egyes részei eltérő fényességűek voltak /2.ábra./ A penumbrában még egy fáklya is benyomult dél felől.

13-án már több fáklya is látszott, és ezek közül kettő /3.ábra/ benyomult a folt legnagyobb umbrájába és fehér csiként látszott. A folt D-i részén két kis foltocska alakult ki, ezenkívül a folton belül is több pórus fejlődött ki.

14-én 15 h 30 m-kor a folt umbrájába behatolt még egy fáklya is és összetalálkozott a már előzőleg behatolttal. /4.ábra./

15-én 10 h 45 m-kor visszahúzódott a hirtelen behatoló fáklya, a másik pedig továbbhaladva átszakította az umbrát /5.ábra./. A foltba még több fáklya is behatolt /lásd az ábrát/.

17-én 14 h 30 m-kor már sok változás történt a foltcsoportban. Új foltok és flerek alakultak ki, de az ábra szemléletesebb, mint a leírás.

Észlelő: Tuboly Vince /Hegyhátsál/
Műszer: 300/2000 reflektor
N: 50-200 x



1. ábra.



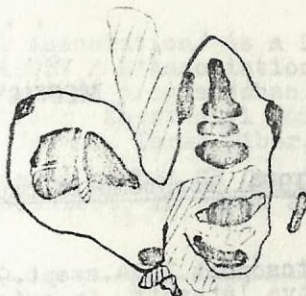
2. ábra.



3. ábra.



4. ábra.



5. ábra.



6. ábra.

Jupiter megfigyelések

1974.szept.2-án 22^h00^m UT-kor.

Seeing: 9

Transparency: 3

Intenzitások: SEBn=3

SEBs=1,5

STrZ=9

STBp=1,5

STBf=2,5

SPR=5

SPK=4

Az EZ-ben levő 3 hid=3

NEBs=3

NEBn=2

DS=2

NTrZ=6,5

NNNTEB=6

NPR=5

NPK=4

1974.szept.13-án 20^h30^m UT-kor

Seeing: 8

Transparency 3

Intenzitások: SEBn=3

SEBsp=1

SEBSf=2

STrZ=8

RSp=1

RSf=2

RSff=2,5

STBp=2

STBcentr.=2,5

STBf=3

SPR=5

SPK=4

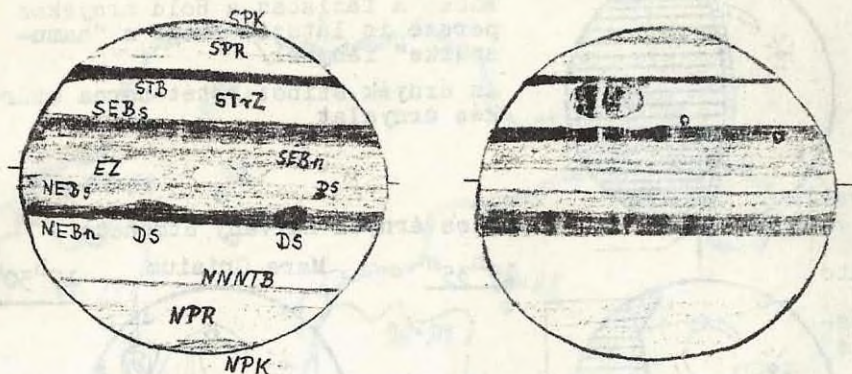
Hold=9

Holdárnyék=0,0

NEBs=3

NEBn=1

NPR=6



Észlelő: Tuboly Vince /Hegyhátsál/
 Műszer: 300/2000 reflektor
 N: 100x-200x

Az 1974. november 29-i holdfogyatkozás

Novemberben megfigyeltem a 29-i teljes holdfogyatkozás második felét. Sajnos a vonuló felhőzet miatt nehezen lehetett követni az egyes holdfelszíni alakzatok kibukkanását a teljes árnyékból.

17^h20^m-18^h MET-ig tartott az észlelés: szabadszemmel, 6x30 bin-ral, 150/1200 mm Newton-reflektorral.

15 cm-es refl: 60x A teljes árnyék a Mare Foecundatis-nál lépett ki a holdkorongról. A teljes árnyék pereme halványabb, elmosódottabb volt, így ezzel együtt 17^h59^m MET-kor hagyta el a korongot a teljes árnyék, a Langrenus-kráternél.

Szabadszemmel és 6x30 binokulárral: A hátramaradt félárnyék a telehold fényét letompítja, sárgás színt ad a Holdnak.

/A megfigyelés eredménye a következő oldalon közölt rajzokon látható, amely a teljes árnyék peremének változását mutatja./

A fogyatkozás közben szép légköri jelenségeket is észleltem: hold-halo jelenséget / 5°-os, színes/ és a Hold-körül levő felhőkön való színes fénytöréseket.

Tóth Imre
 Eger

A holdfogyatkozás megfigyeléséről értékes beszámolót küldtek még:

Balogh Imre, Farkas Zsolt, Szabó György, Jónás Tibor,
 Wilhelm György, Balogh István

a Mártonhegyi Iskola észlelőcsoportja.